

problém s hlasem, měl by vyhledat odborníka alespoň na jednorázovou konzultaci. A nemusí to nutně vypadat tak, že učitel sípe nebo hlas ztrácí či ho ztratil. Jeho hlas je třeba jen bez lesku nebo se změnil. Paní učitelka si například všimne, že ji děti jakoby nevnímají, neslyší, a to ji nutí, aby hlas zvýšila, ale to je cesta k hlasové poruše. Děti ji neslyší, protože její hlas má nízkou nosnost, když ale hlas zvýší, jen na něj zatlačí, stane se tlačným, nicméně nenese se stále. Na hlas by se nemělo v žádném případě tlačit.“

Od učitelů se čeká kultivovaný mluvený projev. Je jeho součástí i práce s hlasem, případně přesná výslovnost? „Ale ano, všichni víme, že veškerá výchova je především sebevýchova nás dospělých. Pokud chci, aby dítě nekřičelo, nemohu sama křičet. Pokud chci, aby nemluvalo rychle, musím i já sama mluvit pomalu. Pokud chci, aby dítě vyslovovalo pečlivě, pak si sama dávám záležet na zřetelné mluvě, abych mu byla vzorem. Ale opravdu se tak musím chovat, a ne o tom jen mluvit. Vždyť předškolní dítě se učí pouze nápodobou!“ zdůrazňuje Ilona Eichlerová.

Cizí jazyky

Učitelka mateřské školy se může setkat s bilingvními dětmi, jejichž rodiče mluví každý svou řečí. Jaký vliv má bilingvismus na vývoj řeči dítěte? „Bilingvní výchova je dobrá, protože je součástí přirozené výchovy dítěte.

Rozšiřuje mu obzory, dává mu možnost setkávat se se dvěma kulturami. Dítě nasaje dva rozdílné rytmy, násobí si slovní zásobu, a to vše naprosto přirozeně. S každým jazykem se vztahuje k osobě, kterou má rádo,“ říká Markéta Hrubinová. „Ovšem toto funguje u dětí, jejichž řeč se vyvíjí zdravě a kde

věku poznamenat výslovnost v rodném jazyce? „Nemyslím si, že by cizí jazyk ve školce až tak vadil výslovnosti u dětí, které mají zdravý řečový vývoj, ale ještě nemají ‚dotažené‘ všechny hlásky. Rodiče by se ale o tom měli poradit s logopedem svého dítěte. Některé hlásky se třeba v angličtině tvoří trochu jinak a pracují-li

Učitelka ovlivňuje dětskou řeč už tím, že je pro děti mluvním vzorem. Stejně tak má v rukou to, jaké prostředí a podněty dětem vytváří, a též jaké činnosti s dětmi provádí

je dvojjazyčnost součástí rodiny, v níž dítě vyrůstá, a jeden z jazyků je čeština. Dítě pak mluví dobře oběma jazyky. Mám ale třeba v péči dysfatickou holčičku a tam je to složitější; vzhledem k vývojové vadě bilingvní prostředí zrovna moc nepomáhá. Něco jiného jsou také případy, kdy oba rodiče dítěte jsou cizinci, žijí v českém prostředí, česky neumějí, anebo jen špatně. To je také trochu složitější.“

Podle odborníků na výuku cizích jazyků je předškolní období ideální věk pro seznamování se základy cizího jazyka. Někteří učitelé však argumentují tím, že pětileté dítě nemusí mít ještě dobrou výslovnost a že mu „šišlavá angličtina“ k ničemu nebude. Může opravdu seznamování s cizím jazykem v předškolním

dítě zrovna na jejich nápravě, vadit to může. Ale je to individuální. Znáám však čtyřleté dítě, které mechanicky anglicky napočítá do deseti a vyjmenuje lineárně anglicky spektrum barev, aniž je přiřadí, a česky počítá do tří a dál to plete a z barev přiřadí významově dobře červenou,“ objasňuje svůj postoj k cizím jazykům ve školce Markéta Hrubinová. A jaký názor má její kolegyně Ilona Eichlerová? „Nejsem odbornicí na výuku cizích jazyků, ale domnívám se, že pokud dítě nemá vážnější poruchu řeči, například koktavost či dysfázii, nemělo by to uškodit. Ale myslím si, že pokud dítě nezvládá svoji mateřštinu, je energie věnovaná cizímu jazyku nasměrována špatným směrem.“

Mgr. Marie Těthalová